

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Erfgoed en Kunsten
Rijnstraat 50
Den Haag
Postbus 16375
2500 BJ Den Haag
www.rijksoverheid.nl

Datum

Betreft Oproep tot vergroten weerbaarheid collecties

Onze referentie
56430755

Aan alle collectiebeheerders en -eigenaren,

Hierbij roep ik u op om extra aandacht te besteden aan uw veiligheidsplannen. De internationale veiligheidssituatie is sterk verslechterd en voor het eerst in lange tijd is het reëel dat Nederland betrokken raakt bij een grootschalig gewapend conflict. Cultuur en erfgoed zijn steeds vaker doelwit van hybride aanvallen en kwetsbaar tijdens conflicten. Daarnaast blijven ook risico's als diefstal, brand en natuurrampen aandacht vragen.

Uw veiligheidsbeleid

Uit analyses blijkt dat er een verhoogd risico is op een hybride conflict: een conflict waarbij militaire en niet-militaire middelen als cyberaanvallen, buitenlandse inmenging en economische druk worden gecombineerd. Ik verzoek u deze situatie mee te nemen in de risicoanalyses voor uw veiligheidsplannen en uw plannen hierop aan te vullen.

Denken in scenario's en deze regelmatig oefenen is cruciaal. Zo bent u zo goed mogelijk voorbereid als een risico onverhoopt realiteit wordt. Dit betekent bijvoorbeeld dat u nadenkt over de impact van langdurige uitval van de voorzieningen (stroom en gas) voor uw organisatie, het gebouw waar u gevestigd bent en voor de veiligheid van uw collectie. Het zorgt ervoor dat u nadenkt over uw digitale weerbaarheid in het geval van een cyberaanval. Het betekent dat u in contact staat met uw Veiligheidsregio, om afspraken te maken over wat u wel en niet van uw Veiligheidsregio kunt verwachten in geval van nood. Het betekent in elk geval ook dat u nadenkt over het maken van *een selectie van cultuurgoederen* die u in geval van nood het eerst in veiligheid brengt, en dat u uitwerkt hoe u deze selectie in het geval van verschillende type dreigingen veilig zult stellen. Omdat de beschermingscapaciteit in noodsituaties schaars is, is het maken van keuzes onvermijdelijk.

Veiligheidszorg is voor de meesten van u gelukkig niet nieuw. Indien uw organisatie al volop aandacht besteedt aan de mogelijke gevolgen van een hybride conflict, vraag ik u uw kennis hierover proactief met uw collega's te

delen.¹ Zo zorgen we er samen voor dat we zo goed mogelijk voorbereid zijn en ons erfgoed kunnen beschermen.

Onze referentie
56430755

Handelingsperspectief

Op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE) vindt u informatie over veiligheidszorg en erfgoed, preventie en het maken van een veiligheidsplan. Deze informatie kan u helpen uw veiligheidsbeleid aan te scherpen. Om u op weg te helpen bij het actualiseren of maken van een selectie geef ik u graag het volgende mee:

- Voor het maken van een selectie kunt u gebruik maken van de beschermingscriteria 'onmisbaar en onvervangbaar' uit artikel 2.6 in de Erfgoedwet.
- Houd er bij het samenstellen van uw selectie rekening mee dat het verplaatsen of evacueren van de selectie uitvoerbaar blijft in geval van acute nood.
- Als verdere ondersteuning wordt in opdracht van de Museumvereniging en de RCE daarnaast gewerkt aan een stappenplan. Deze zal naar verwachting komend voorjaar beschikbaar worden gesteld.

Ten aanzien van veiligheidszorg op het gebied van cyberveiligheid is via de website van DEN een stappenplan cybersecurity² en een CyberVeilig Check³ voor de cultuur- en erfgoedsector te vinden.

Ik besef dat veiligheidszorg tijd, capaciteit en middelen kost. In het belang van behoud en bescherming van ons gezamenlijk cultureel erfgoed reken ik echter op uw inzet en creativiteit om ons erfgoed te beschermen – ook in het geval van een hybride conflict.

Kabinetsinzet op maatschappelijke weerbaarheid

Het Kabinet stuurde eind 2024 een brief naar de Tweede Kamer waarin het de verslechterde veiligheidssituatie nader duidt en toelicht welke opgave er ligt om voor een weerbare maatschappij te zorgen.⁴ Voor de erfgoedsector richtte mijn ambtsvoorganger de Taskforce Veilig Erfgoed op, die zich erop richt de erfgoedsector weerbaarder te maken tegen de dreiging van een hybride conflict.⁵

Ik hoop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben. Ik vertrouw op uw kennis en kunde en dank u voor uw inzet.

Met vriendelijke groet,

de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap,

¹ Dit kan bijvoorbeeld tijdens de Actiedag Weerbaar Erfgoed, die in mei 2026 voor de tweede keer wordt georganiseerd door de Nederlandse Unesco Commissie, Blue Shield Nederland en Cultural Emergency Response.

² [Stappenplan Cyberveiligheid in culturele organisaties](#)

³ [CyberVeilig Check voor cultuur | DEN](#)

⁴ [Kamerbrief over weerbaarheid tegen militaire en hybride dreigingen | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

⁵ Meer informatie over deze Taskforce vindt u op de website van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed: <https://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/veilig-erfgoed/verhogen-weerbaarheid-tegen-militaire-en-hybride-dreiging>

Gouke Moes

Onze referentie
56430755